

Fiskiveiðan undir Føroyum

Nú ein dagin vórðu hagtølini fyri veiðuna undir Føroyum fyri 1973 kunngjörd. Hesi tøl vísa eina samlaða veiðu í okkara hagtalssøki upp á 158.872 tons. Hesi tøl benda víst á, at møguleikar skuldu verið fyri at fingið meira burtur úr okkara grunnum, enn vit fáa í løtuni. 14. sept. hevur eisini fingið hesi tøl, og metir hann hetta at vera stór tíðindi. So stór, at fjáلتur má koma á samgonguflokkarnar av hesum og so stór, at sjálvt Dimmalætting ikki torir at kunngerá tey. Síðan hevur hetta blað roknað út, at um vit fingið alla hesa veiðu sjálvir, so hevði hetta veitt okkum eitt útflutningsvirði upp á 500 mill. kr. So kunnu vit onnur rokna út, at fyri at koma til hetta tal er samlaða kilotalið faldað við kr. 3. So ræður bert um at fáa fiskimarkið út, so hava vit øll hesi 160.000 tonsini fyri okkum sjálvar.

Um tað var so lætt, at okkara fiskimarksspurningar kundu verða greiddir við at nýta 3 tabellina á hendan hátt, so hevði tað verið rættuliga einfalt at ríkið fiskimarkspolitikk. Men so

einfalt er tað hóast alt ikki! Vit kunnu hyggja at hesum tølum. Tey eru jú gjørd upp bæði fyri hvørt land sær og fyri hvørt fiskaslag sær.

Um vit taka tey týðningar-mestu fiskasløgini, so er veiðan henda:

Toskur	27.707 tons, harav føroyingar	13.276
Hýsa	17.976 — — —	6.018
Longa	7.397 — — —	1.428
Upsi	56.626 — — —	2.973
Brosma	7.172 — — —	3.402
Blálonga	9.608 — — —	228
Kongafiskur	9.696 — — —	121
Sild	9.073 — — —	49
Makrelur	4.277 — — —	
	149.532	

Hesin samandrátur umfatar altso 94% av tí veiðu, sum er givin upp. Hvat siga so hesi tøl okkum? Av tí samlaða hýsu- og toskaveiðuni eiga vit um 42%. Her kundu vit óivað fiskað meira, um vit sluppu at reka teir útlensku trolararnar burtur, tí hesin fiskur kann verða veiddur við línu, sum føroyingar jú er fullkomin í. Men sjálvt um vit einsamallir sluppu at veiða alla

hýsuna og toskin sjálvi, so hevði tað ikki munað so ovurhonds nógv, tí samlaða veiðan av hesum fiskasløgum er ikki so ógvuliga stór.

Taka vit longu, blálongu og brosmu, so veiða norðmenn næst føroyingum ta størstu

betri marknað og tí kunnu fáa betri pris fyri henda fisk.

Størsta nøgd í hesum yvirliti er upsi, og her veiða fransar

meginpartin. Her hava vit fyri so vitt eisini somu møguleikar sum teir, men her er tað ein veiðitekniskur spurningur. Upsa veiða fransar við serstøkum

so er hetta als ikki veiða undir Føroyum, men hon er veidd í okkara hagtalssøki á markinum til Hetlenska hagtalssøkið, men hesa veiðu kunnu vit als ikki »kanna« okkum, tá talað verður um fiskiveiðu undir Føroyum.

Niðurstøðan av hesum tølum frá fiskirannsóknarstovuni má verða, at vit m. a. fáa alt ov lítið burtur úr upstovninum, sum er okkara størsti stovnur. Men her er tað fyrst og fremst kanning, sum krevst. Vit mega finna útav at veiða henda fisk, og her er tað, at vit eru eftirbátar. Og okkara fiskirannsóknarstova er sera illa fyri í so máta. Hon hevði »Leiv Øssurson«, sum nú var eitt vælegnað kanningarskip, eina tíð, men hann varð seldur tí tingmenn hildu, at hann gav okkum so stórt »undirskot«, hóast landsstýrið var hugað fyri at halda fram við royndunum hjá hesum skipi. Hetta var stak óframskygt. Eitt land, sum bert livir av fiski, má hava ráð til at ofra nakrar milliónir upp á fiskirannsóknir, og tað er heilt givið, at skulu vit fáa nýttu burtur úr okkara fiskistovnum, og tá vit vita, at tað er mest ein tekniskur spurningur, hvussu vit kunnu fáa hesa nýttu, so mega vit ikki spara, tá tað snýr seg um fiskirannsóknir. So hóast vit eru seinir á sjóvarfallinum, so má komandi landsstýri alt fyri eitt fáa ferð á eitt slíkt kanningar-

Napoleon Hansen, valevni í Suðurstreym, skivar:

Smáplássini eisini fingið lut

Nú stendur val fyri durunum, og kanska eru fleiri í iva um, hvønn flokk tey skulu velja. Her er einki at ivast í. Hygg bert aftur um

bak og ásanna hvat gjørt er hesi seinastu 4 árin við skilamonnum til ródurs.

Tað er einahelst almennu iløgurnar, sum skapað hava henda framburð, og er tað at fegnast yvir, at eisini smáplássini hava fingið lut í hesum.

Sjálvr haldi eg, at smáplássini ikki eiga at verða skúgvad til viks, eisini tey eru eitt lið í landshúsarhaldinum. Smáplássini mugu byggjast út, har møguleikar eru, og henda útbygging eigur at fremjast á tann hátt, at hon verður øllum at gagni.

Fegin eri eg um ta útbygging, sum her verður framd, tó er at vóna, at ikki ov long tíð gongur, til meira kann gerast.

Tað er sjálvsagt, at tá vit her í Nólsoy hava sett okkum hetta stórmál, at gera Vikina kyrra, eftir at hava bygt ein stásiligan skúla og fingið eina ikki so heilt ódýra útskiifting, so kemur hetta at skerja onnur mál, sum eisini eru neyðug. Her hugsast um vegir, kloakkir og mangt annað. Eisini hjálpa vit við at figgja landsvegirnar, hóast vit ongan landsveg eiga sjálvir ella koma at fáa.

Man hetta ikki vera átroðkandi mál á øðrum plássum enn her hjá okkum. So vitt eg veit, finnst eingin kommunalur lánigrunnur her á landi, har kommunur kundu fingið biligari figging til almenn arbeiðir enn tey dýru bankalánini.

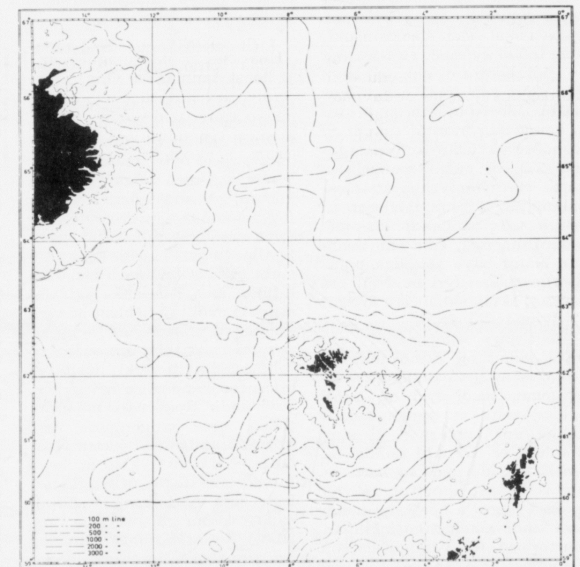
Vit vita øll, at Føroyar innflyta ein hóp av vørum árliga, sum saktans kundu verið framleiddar her, og hvi ikki finna fram til eina loysn, soleiðis at eitt og annað kundi verið framleitt her og deilvís úti á smáplássunum, har møguleikar kundu bjóðast.

Givið er: Har einki virkseimi er, heystast eingin ágóði, hvørki til íbúgva ella til kommunu.

Javnaðarpolitikkurin miðjar ímóti, at øll skulu hava møguleikar í samfelagnum.

Javnaður, frælsi og broðralag, tað er einasta leiðin til framburð, tí sigi eg: Farið á val og seti X fyri javnaðarflokkinum

Napoleon Hansen

Hetta kortið visir ICES-hagtalssøkið Vb, har nevnað 160.000 tons eru veidd

trolu, og vit hava havt onkrar royndir eisini, men tað hevur ikki borið til.

Taka vit kongafiskin, sum týskarar veiða mest av, so er hetta eisini ein veiðitekniskur spurningur.

Taka vit sildina og makrelin,

arbeiði, m. a. soleiðis at fiskirannsóknarstovan fær eitt hóskeandi fiskirannsóknarskip.

Eitt er í hvussu er víst. So einfalt sum bert at falda 160.000 tons við 3 er tað avgjørt ikki.

Oli Jacobsen

FISKIMENN!

Kross við lista C!